

Richard
Pachman

František
Pachman

knihovnice.cz

Tylda

Román podle skutečného příběhu o lásce,
naději, odvaze, transportech, terezínském ghettu
a o tom, co válka napáchala v srdcích těch,
kteří přežili...

knihovnice.cz

Tylda

Richard Pachman
a František Pachman

Tylda

Copyright © Richard Pachman + František Pachman, 2014

Copyright of Czech edition © Radek Červený – Knihovnice.cz, 2014

All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-87362-21-1 (ePub)

ISBN 978-80-87362-22-8 (PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-87362-23-5 (mobi)

ISBN 978-80-87362-24-2 (PDF)

Je těžší přežít koncentrační tábor,
nebo přijít o své nejbližší?

Román podle skutečného příběhu ženy, která přečkala
útrapy druhé světové války, která našla sílu opustit své dítě,
aby mu zachránila život, ale která se nikdy nesmířila
se ztrátami a ranami, jež vytrpěla...

Věnováno

Elišce,
Jozefíně,
Terezce, Yvoně, Janě, Olze

na památku Tyldy a všech,
kteří prožili hrůzy
druhé světové války

Prolog

Počet židovských obětí holocaustu je přibližně 6 000 000, z nich 277 000 je z bývalého Československa.

To jsou čísla, která si stěží umíme představit. Ale za nimi se skrývá 6 000 000 skutečných lidských osudů, příběhů, slz, utrpení, rodin, které se už nikdy nesešly pohromadě. Z nich bylo 277 000 z bývalého Československa. Zde je jeden z nich, vyprávěný mnohdy poeticky a mile, stejně jako byly vzpomínky těch, kteří přežili nelidské podmínky koncentračních táborů a kteří se ve své paměti snažili vytěsnit to hrůzné, co zažili. Třeba si na tomto příběhu uvědomíte, čím vším lidé museli projít během druhé světové války.

Snad si to uvědomíte hlouběji, než při pohledu na strohá čísla 6 000 000 a 277 000...

František a Richard Pachmanovi

Olomouc

jaro 2014

Děvčátko se zastavilo uprostřed chodníku. Zadívalo se na lesklý předmět. Dříve než prošedivělý muž, který často a rád chodil touto olomouckou ulicí, stihl zareagovat, vytrhla se vnučka z jeho ruky, podřepla a dotkla se sluncem rozzářené dlaždice na chodníku.

„Eliško, nesahej na to! Na chodník se nesahá!“

„Ale tohle svítí!“

Eliščin dědeček vzal děvčátko za ruku a usmál se.

„Ano, svítí...“

„A proč to tady svítí a jinde ne?“ Holčička se rozhlédla po chodníku.

„Protože tady je to na památku.“

„Na památku?“ opakovala Eliška a zkoumavě se dívala na muže.

„Vidíš tady tohle?“ Starý muž se ohnul a ukazoval na dlaždici.

„To jsou písmenka!“ zvolalo radostně děvčátko.

„Ano, to jsou písmenka. Jsou tam napsána jména!“ Muž zaváhal, zda a jak najde způsob, jak to má malému tvorečkovi, který ještě neumí číst, vysvětlit.

„To jsou jména mé babičky a prababičky!“ pokračoval.

„Opravdu? A kde jsou ty babičky?“

„V nebíčku! Někdo jim moc ublížil, ale to bylo dávno. To já jsem byl tak malý, jako jsi teď ty, princezno!“

Eliška měla ráda, když jí dědeček říkal princezno. Rodiče jí od malička hráli loutkové divadlo o králi a královně a o plese, co na něm tančila princezna v krásných dlouhých šatech. Chytla se dědečka za ruku a pomalým krokem kráčeli směrem k olomouckému parku. Když přecházeli přes řeku, zeptala se Eliška: „Co to znamená, že jim někdo ublížil? Někdo zlý? Jako ten zlý drak z pohádky?“

„Ano, někdo zlý. Ale nebyl to drak. Byli to lidé. Lidé stejní, jako jsi ty nebo já. Jen oni si mysleli, že mají právo někomu ubližovat! Lidé si někdy navzájem ubližují...“ Muž si uvědomil, že na tohle vysvětlení se asi bude muset důkladněji připravit. Ale po chvíli dostal spásný nápad. Sedl si na lavičku, posadil si vnučku na kolena, dal jí do ruky lízátko a začal vyprávět: „Byl jednou jeden zlý král. Byl moc nešťastný a zřejmě i nemocný a čím se mu dařilo hůř, tím víc nahlas křičel. Lidé se ho velmi báli. Pan král měl kolem sebe své rádce a ti byli snad ještě nešťastnější a horší než on sám... Král i jeho rádcové toužili po moci, po slávě a po bohatství. A tak se v jejich hlavách zrodil plán. V království žili lidé hodní a spořádaní. Někteří byli velmi bohatí. Král a jeho rádci začali tvrdit, že tito lidé jsou špatní a v touze po jejich majetku jim začali ubližovat.“

Holčička pozorně poslouchala a zkoumavě si s lízátkem v puse prohlížela svého dědečka. Ten se zamyslel a zadíval se na její krásné šatičky. „Jaké vlastně nosily děti oblečení před sedmdesáti lety? Musím se podívat na nějaké staré fotografie...“, zamumlal muž.

„To je taky v té pohádce?“ zvědavě se zeptala Eliška.

„Ne, holčičko moje, to jsem jen nahlas přemýšlel...“

Kroky

listopad 2013

Podzimním listím se ozývaly šouravé kroky. Byl široko daleko sám. Dostal se sem jednou, dvakrát za rok. Vždy v podvečer, než zavírali. Kráčel kolem hrobů, řada z nich nebyla očividně roky navštěvována a upravována. Ne tak ten jejich! Smetl z kamene napadané listí, pohladil jména těch, které nikdy v životě neměl možnost poznat.

Odešli dávno před jeho narozením. Zadíval se na zlatě psané jméno Olgy. Pod ním bylo zářijové datum roku 1942 a vedle něj Estonsko. Estonsko? Co věděl o tom, proč právě Estonsko? A kdo a kde vlastně zjistil to zářijové datum? Mladý muž položil na hrob kamínek. Nevěděl vlastně, proč právě kámen. Odmalička, když sem chodil s Tyldou, to tak dělali. Dávali na tenhle hrob kamínek. Každý svůj, většinou přinesený z olomouckého parku. Byla to tradice... Anebo mu už kdysi dávno někdo vysvětloval, proč právě kámen?

Měl bych se jednou vypravit do Estonska, pomyslel si muž, když za soumraku chvátal k bráně. Báł se, aby ho tam nezamkli...

Park

jaro 2014

Prošedivělý muž bedlivě pozoroval vnučku, jak si hraje s dalšími dětmi na pískovišti nedaleko vstupní brány jednoho z olomouckých parků. Z náprsní kapsy vytáhl krabičku cigaret, vyklepal si jednu z nich, vzal ji do prstů a nenápadně si zapálil. Slíbil celé rodině, že nebude kouřit, když bude s vnučkou na procházce. Ale malá si zaujatě stavěla hrad z písku, a tak mu připadalo, že neporuší slib, když je od něj celé dva metry vzdálená. Eliška byla velmi bystré dítě. Věděl, že mu jen tak neprojde, že jí nedopověděl pohádku o zlém králi a jeho rádcích do konce. Jeho fantazie se rozplývala v dýmu, který vyfukoval ústy. Nebyl si jist, jestli dokáže z nejtragičtějšího období novodobých dějin vykresat pohádku pro dítě předškolního věku. Zamyslel se. Cigaretu po chvíli vyhasla.

„Dědečku, pojď se podívat! Něco jsem ti postavila!“

Starý muž se s námahou zvedl z lavičky a udělal několik kroků k okraji pískoviště.

„No to je krásné, Eliško! Copak je to? Hrad?“

„Nene! To je přece jeskyně, ve které žije ten zlý drak!“ řekla vážně dívka.

„Který drak?“

„No ten zlý! Z té pohádky, cos mi začal vyprávět!“

Aha, tak drak, pomyslel si muž. Jako by uměl číst vnuččiny myšlenky, ozval se dětský hlásek: „A jak to bylo dál? Co se stalo s těmi lidmi, co jim pan král ubližoval?“

Muž oprášil vnučce kolínka od písku, vzal ji za ruku a pomalým krokem šli po chodníku podél ramene řeky Moravy, které bylo z obou stran obklopeno stromy, jež se mnohde dotýkaly větvemi vodního toku.

„Pan král sice uměl hodně křičet, ale vlastně to byl zbabělec, který se bál cokoli vykonat sám. Na všechno měl své rádce a sluhy. Nikdo ho neměl rád, ale protože se ho všichni báli, bylo stále více těch, kteří mu sloužili, pomáhali mu a klaněli se před ním. Protože byl pan král slaboch, koupil jednou od zlého čaroděje velkého a zlého draka. Za svým palácem mu nechal postavit jeskyni. Přesně takovou, jakou jsi udělala z písku ty. Jen ta jeho byla tuze velká a rozlehlá! Když se panu králi někdo nelíbil nebo když toužil po jeho penězích, poslal ho k tomu drakovi. Protože ho ten černokněžník nikdy pořádně nenakrmil, byl to hladový a nenasytný drak. Stávalo se tedy, že král mu posílal ty nebohé lidičky a drak je všechny spolkl. No a jak hodně jedl, rychle rostl a pan král nechal jeho jeskyni stále zvětšovat a rozšiřovat. A těch hodných lidí bylo v království méně a méně...“

Eliška se zastavila a dívala se smutně do temné řeky.

„A co se vlastně stalo s těmi hodnými lidmi?“

Dědeček si uvědomil, že tak malé dítě nemá povědomí o smrti. Smutně se pousmál a řekl: „Oni šli do nebička...“

„Do stejného jako ty tvé babičky?“ ozval se tenký hlásek.

„Ano, princezničko, přesně do stejného...“ Muž vytáhl kapesník, utřel si čelo i oči a přál si, aby si jeho vnučka už neřekla o pokračování této pohádky...

Čtvrtek

jaro 2014

Venku byla ještě tma, když se domem ozvalo zasténání.

„Ach, ta má záda!“ povzdechl si nahlas muž.

S přibývajícím věkem byl jeho spánek křehčí. A když ho něco probudilo, trvalo pak dlouho, než znovu usnul. Někdy, když souboj s vlastním spánkem vzdal, díval se z okna svého pokoje na rozednívající se nebe. Měl krásný výhled na olomoucké střechy a věže kostelů. Miloval toto město. Neuměl si představit, že by žil někde jinde.

Při pohledu na přicházející olomoucký den si uvědomil, že je čtvrtek. Den, kdy pravidelně brával svou vnučku na procházku. Musely by být hromy a blesky, aby alespoň na chvíli nešli do parku. A když nebylo počasí procházce opravdu nakloněno, brával Elišku alespoň do cukrárny na laskonku, kterou tak milovala.

„Před týdnem jsem ti nedovyprávěl pohádku, jestlipak si vzpome- neš, že ti dlužím její konec?“ zeptal se muž nahlas, když se oblékal, a představoval si její velké dětské oči. Odpověď mu přišla za několik hodin. Eliška si hrála s loutkovým divadlem, když si ji její dědeček přišel vyzvednout.

„To je on!“ řekla vážně a ukazovala na dřevěnou postavičku v černém plášti. „To je ten černokněžník, co tak špatně vychoval svého draka!“

Bylo jasné, že se z vyprávění pohádky nevyvlékne. Když došli k altánku nedaleko fontány na hlavní aleji Smetanových sadů, posadil muž vnučku na lavičku a přisedl si k ní. Děvčátko se k němu natočilo a podepřelo si rukama bradu jako ten nejpozornější posluchač na světě.

„Tak kde jsme to posledně skončili?“ zeptal se dědeček.

„U draka...“ ozval se dětský hlásek.

Muž pohladil Elišku po vlasech a zhluboka se nadechl.

„O tom, že je král zlý a že jeho drak požírá mnoho dobrých lidí, se dozvěděli panovníci okolních království. Byli z toho všeho, co se stalo, smutní a rozhodli se, že spojí své síly a že vypraví své vojáky do války proti vojsku zlého krále. Válka to byla dlouhá a krutá. Ale nakonec vyhrálo dobro a vojsko zlého panovníka bylo rozprášeno!“

„A co se stalo s tím zlým králem?“ zeptala se Eliška.

„Také šel do nebička...“

„Do stejného jako ty babičky?“

„Ne, беруško, myslím, že ne do stejného...“

Holčička chvíli přemýšlela a pak se zeptala: „A co se stalo s tím drakem?“

„Toho vojáci těch hodných králů chytli a zavřeli do klece. Tak velké a tak pevné, že se z ní už nikdy nemohl dostat. A lidé se potom chodili dívat na toho draka, aby si připomněli, že už nikdy nesmějí dopustit, aby se něco takového stalo znovu...“

„To jsem ráda... Ale to nebyla moc hezká pohádka, dědečku! Příště mi řekneš nějakou jinou, hodnou, ano?“

Muž pohladil vnučku po vlnitých vlasech a zašeptal: „Ano, rád. Moc rád...“

Bohušovice

červenec 2013

Mladý muž v černých slunečních brýlích zaparkoval, vypnul navigaci a vystoupil z auta. Nádražní budova s nápisem Bohušovice nad Ohří byla jistě nedávno omítnuta. Zářila bílo-okrovou omítkou. Obešel nádraží a vyfotil si koleje. Od té doby musely být několikrát vyměněny. Ale rád by našel ty, které byly položeny v roce 1943, jednokolejku spojující Bohušovice a Terezín. Její vybudování mělo jediný důvod. Aby nebyla tak náročná organizace přechodu vězňů mezi oběma městy a hlavně aby ty ubožáky putující z transportu nebo do transportu neviděli místní obyvatelé...

Muž kráčel kolem pivovaru na náměstíčko. Lidé na zahrádce před místní hospodou si ho podezřívavě prohlíželi. Nebyli tu zvyklí na turisty...

Kroky ho zavedly mezi paneláky na okraji malého města. Zbytky jednokolejky tam sice nenašel, ale v dálce viděl Terezín. Stál na začátku Bohušovické doliny. Kráčel přes pole, zakopával o drny a bylo mu horko. Zapomněl si v autě láhev s vodou, čehož po chvíli chůze litoval. V letním parnu se mu cesta k hranicím sousedícího městečka zdála nekonečná. Než přišel k terezínským hradbám, obešel živý plot, za kterým byl ukryt hřbitov. Doposud o jeho existenci nevěděl, znal pouze hřbitov před Malou pevností. Vstoupil do jeho areálu. Nápis na pamětní desce u vstupu oznamoval, že je zde pohřbeno asi devět tisíc lidí, především vyššího věku, kteří neunesli katastrofální hygienické a ubytovací podmínky v ghettu... S úctou obcházel pole označená čísla na nízkých kamenných podstavcích. Došel k číslu třicet jedna. Trojka chyběla, zbyl z ní jen stín. Uvědomil si, že má v kapse kámen pro štěstí. Položil ho na místo chybějící číslice. Vzpomněl si, jak mu o hromadném hrobu číslo třicet jedna před mnoha lety

vyprávěla jeho babička. Věděl, kdo je zde spolu s ostatními pohřben. Pomodlil se a pomalým krokem odcházel k terezínským hradbám. A tam je našel. Koleje! Zbytky jednokolejky, po které sem přivázeli a na východ odváželi tisíce bezbranných a nevinných lidí... Klekl si a s úctou pohládl rozpraskané pražce mezi dávno nepoužívanými kolejnicemi.

Králíci

jaro 2014

Eliška se zadívala na dědečka. Byl to takový ten její dlouhý zkouma-
vý pohled, kdy snad ani nemrkala.

„Copak, sluníčko, co bys chtěla? Další pohádku?“

Holčička kývla nadšeně na souhlas a sedla si proti starému muži. Neuměl vyprávět pohádky. Ty, co znal kdysi, už zapomněl. Ale měl spoustu příběhů, které přetvářel do vyprávění pro svou vnučku. Zamyslel se, nadechl se a spustil: „Bylo jaro, takový moc krásný jarní den. Bylo to dávno, moc dávno, to když tvé babičky a dědečkové byli menší, než jsi nyní ty. Jedno malé moravské městečko se probouzelo do nového jarního dne plného radosti, úlevy a nadějí. Skončilo totiž dlouhé, smutné a těžké období, kterému my dospělí říkáme válka... Statný padesátiletý strýc Vojta byl v krámě, jeho žena Maruška mu chvíli pomáhala a chvíli se starala o malé dítě, se kterým si hrála do příchodu dalšího zákazníka. Dítě bylo moc šťastné, že po dlouhých dnech strávených v úkrytu mohlo opět ven. S radostí celé dopoledne běhalo po dvorku, honilo slepice a krmilo králíky trávou. Ten den ho jeho teta vzala časně zrána dokonce na první procházku po náměstí! Vše mu připadalo nové, domy tak velké a projíždějící auto tolik

hlučné! A dokonce mu nikdo nezakazoval být přes den v obchodě! Jeho strýc Vojta tam měl schované sladkosti! Byly tuze dobré! Teta Maruška v poledne volala ze zadního vchodu do obchodu: ‚Zlatíčko, oběd, kdepak jsi?‘ K jejímu překvapení se dítě s úsměvem vyhrabalo z úkrytu za velkým pytlek plným sladkostí. Když viděla tetu Maruška jeho ulepenou a špinavou tvář, podívala se na svého muže vyčítavým pohledem. Zavrtěla hlavou a nazlobeně zvolala: ‚Před obědem?‘ Vzala dítě do náručí, umyla mu obličej, odnesla ho do kuchyně a posadila na vysokou dřevěnou židličku. Naložila do malé misky rozmačkané brambory polité troškou másla a starostlivě dítě krmila. Po obědě ho uložila do postýlky, kde tvrdě usnulo. Zdálo se mu o krásném černobílém králíčkovi, co žije spolu s ostatními v kleci na dvorku. Když se po hodině dítě probudilo, tetu ho ustrojila a jeho první kroky vedly ke králíkárně. Žena s úsměvem řekla: ‚A jestlipak si pamatuješ, jak se který jmenuje? Tenhle je Tomáš, tenhle Lojza a tenhle...‘ Teta Maruška se mimoděk podívala k brance, nevěřicně položila ruku na dětské rameno a podlomila se jí kolena. Zašeptala: ‚Panebože... Panebože...‘ Zrezivělé panty držící oprýskanou branku zavrzaly a na dvorku stála krásná hnědovlasá žena. Usmívala se a plakala zároveň. Maruška se na dítě plaše usmála a otočila ho čelem k brance. Dítě se zadívalo na ženu, která k němu přicházela. Ta tvář, ten úsměv, ty oči... Dítě na chvíli zaváhalo. Nevědělo, jestli to není jen pokračování jeho hezkého odpoledního snu. Žena k němu přistoupila, silně ho objala, tiskla ho k sobě a rázem byla jeho tvář mokrá a slaná od jejích slz. Z dětských úst najednou zaznělo: ‚Mamičko pojď, já ti ukážu králíčky...‘ “

Eliška pozorovala dědečka, který si uvědomil, že jeho vyprávění asi moc jako pohádka nevyznělo. Vnučka mu pomohla: „A těch králíčků tam bylo hodně?“

„Hodně, holčičko, hodně. A byli krásní, měli hebkou srst a každý měl jinou barvu...“

Před válkou

Tylda, Olga, Richard, Franta

Franta

červenec 1930

Trávník olomoucké plovárny v pravé poledne zel prázdnotou. Lidé se před prudkým sluncem schovali pod střechu bufetu nebo na oběd odešli do svých domovů, aby se odpoledne opět vrátili a osvěžili se v příjemně chladné vodě. Patnáctiletý Franta ležel na dece a znuděně pozoroval okolí. Slunce hrálo tak, jak by v půli prázdnin mělo hrát pokaždé. Dopoledne krásně, v poledne až nesnesitelně a po obědě vybízelo k opalování. Šel se vykoupat do oválného bazénu, zaplavával si, osprchoval se a pomalu si šel lehnout zpět na deku. Byl tu dnes sám, kamarádi někam odjeli. Chvíli si četl, chvíli se nudil a pozoroval okolí. Najednou měl pocit, že kolem něj není nikdo jiný než samá krásná děvčata. Nasadil si sluneční brýle a nenápadně je pozoroval.

Vtom ji zaregistroval! Působná brunetka s roztomilým obličejem a postavou, na které mohl oči nechat. Srdce se mu rozbušilo. Myslel si, že se s ním děje něco podivného, a proběhlo mu hlavou, jestli snad z toho horka neonemocněl. V krku měl sucho a jeho tep se zvýšil...

Sledoval ji pohledem. Šla ke svým kamarádkám, nedaleko od místa, kde Franta ležel. Natočil se tak, aby na ni viděl. Smála se, bavila se s děvčaty, sem tam se obrátila směrem k němu. Měl na ni upřený pohled. Po chvíli vstala a běžela s ostatními dívkami do bazénu. Tam ze své deky nedohlédl. Ležel a čekal, až se znovu objeví. Stále nešla...

Najednou sebou trhnul. Zjistil, že usnul. Nevěděl, jak dlouho spal. Rychle vstal a podíval se na místo, kde se ta dívka opalovala. Zjistil, že tam není ani ona, ani její kamarádky. Ani ta deka už tam nebyla. Odešla! Ona odešla!

Zlobil se sám na sebe. Oblékl se, sbalil si věci, naházel vše otráveně do tašky a smutně se loudal domů. Na mostě přes řeku, protékající nedaleko koupaliště, se rozhlížel na všechny strany, ale nespatriil ji. Prošel parkem a pomalu stoupal po schodech nad hradebními skálami. Kráčel kolem kostela svatého Michala, po chvíli sešel strmou uličkou dolů k domu ve Ztracené ulici, kde se narodil a kde žil se svými rodiči a sourozenci.

Po večeri řekl mamince, že si půjde lehnout. Matka ho změřila starostlivým pohledem: „Tak dobrou noc, synku. Kdyby tě něco trápilo, tak mi to řekneš, vid?“

„Jasně... Dobrou, mami...“

Franta si lehl, ale nemohl usnout. Pořád myslel na dívku z koupaliště. Ta roztomilá usměvavá brunetka mu nedala spát. Po hodinách převalování a přemýšlení ho nakonec celodenní únava přemohla a on usnul...

Probudil se v půli noci s pocitem neobvyklého chladu na čele. Jeho matka na něj mluvila a namočeným ručníkem mu otírala tvář. Byl celý zpocený. Podala mu sklenici s vodou. Hltavě se napil.

„Co je s tebou? Vždyť jenom hoříš!“

„No... To asi to sluníčko...“ pohládl mamčinu ruku, obrátil se na bok a znovu usnul.

Probudil se, když slunce přes dvojité okenice svítilo přímo na jeho postel.

„Devět hodin! Už je devět hodin!“ vykřikl.

Utíkal do kuchyně, kde mu maminka chystala snídani.

„Jak ti je, Franto?“ zeptala se starostlivě.

„Už mi je dobře, děkuji, maminko!“ řekl zdvořile.

„A co máš dnes na programu, prázdninový studente?“ zeptala se s úsměvem. „Otec s něčím potřebuje pomoci dole v obchodě a ptal se mě asi před čtvrt hodinkou, kdepak jsi. Řekla jsem mu, že ti v noci nebylo dobře a že asi budeš spát déle! Zvládneš všechnu práci, kterou pro tebe přichystal?“

„Já... Víte, maminko, vysvětlete tatínkovi, že se moc omlouvám, že mám něco důležitého s klukama a dnes nemůžu... Že mu rád

pomůžu kdykoliv jindy, třeba večer nebo zítra, ano? Uděláte to pro mě? Moc prosím...“

„Franto! Tohle jsi otci ale ještě nikdy neudělal! Vždy jsi pomáhal, když bylo potřeba! Dnes je v obchodě sám, já musím navařit a obstarat spoustu věcí a nemohu tam s ním být! Co je to s tebou?“

„Se mnou? No co by se mnou mělo být? Vůbec nic! Ale tohle je opravdu hrozně důležité! Musím být s kamarády v domluvený čas, jinak by se zlobili. Věřte mi! Slíbil jsem to a sliby se mají plnit, že ano... Moc prosím, vysvětlete to nějak... Moc prosím... A vždyť je doma i Anči i Otík! Ať v obchodě dnes pomůžou oni...“

Matka povzdechla. Sedla si ustaraně vedle syna a zašeptala: „No, co mám s tebou dělat, když je to tak důležité... Ale je to naposledy, cos neuposlechl otcův příkaz mu pomoci v krámě! Pamatuj si to!“

Franta rázně vstal, dal mamince pusu, nervózně se usmál na bratra a sestru, kteří je poslouchali z vedlejšího pokoje, a vzal si tašku, ve které měl od včera věci na koupaliště. Po dvou až třech schodech se běhl dolů, protáhl se tiše kolem bočních dveří vedoucích z domovní chodby do obchodu, vyběhl ven, zahrnul doleva, aby minul výkladní skříň jejich rodinného obchodu, a rozběhl se směrem, odkud se včera v podvečer loudavě a smutně vracel domů.

Maminka se za ním starostlivě dívala z okna.

Franta došel na koupaliště. Rozhlédl se... Byla tam! Na tom samém místě jako včera, ale sama! Mladík zůstal stát jako opařený, pomalu kráčel směrem k ní a asi dva metry od ní se nejistě zastavil, rozbalil deku, svlékl se do plavek, které měl pod pumpkami už od rána, a lehl si. Tvářil se, jako by nic, a přitom mu srdce bilo tak silně, že se ani nemohl pořádně nadechnout.

Ležel na břiše, snažil se být nenápadný, což se mu příliš nedařilo. Díval se na ni. Pokoušel se odvrátit pohled, ale nešlo to. Musel se na ni dívat. Neustále se na ni díval... Z hypnotizujícího opojení, které prožíval, ho vyrušil hlas prodavače: „Limonáda s ledem, levná, lahodná a osvěžující limonáda s ledem, kupte si!“

Dívka se posadila a zamávala na prodavače. Přistoupil k ní. Brunetka přehrabovala obsah tašky, ale peněženku nenašla.